

Zes minuten-dagboek

Wat ik aan mezelf kan verbeteren

Wanneer ben ik een hekel aan mensen gaan krijgen? Ik denk sinds een halfjaar of zo. Sinds de 'omhelzing'. Sinds ik papa heb gezien op dat perron en besepte dat alles bullshit was. Bullshit en fake.

Ik was een vrolijk, schattig meisje.

Ze zeggen dat ik met iedereen babbelde. Op straat, op de markt, in winkels en natuurlijk na onze optredens. Want zingen wilde ik altijd, zolang papa me begeleidde.

Ik denk niet dat ze me nu nog schattig vinden. Ik ben alleen maar boos.

Daarom reis ik alleen.

Solo.

Ik ga naar Italië om daar vijf maanden als au pair te werken bij een of ander gezin. Daarna heb ik nog genoeg tijd om me voor te bereiden op het conservatorium. (Als ik nog zin heb in het conservatorium.)

Je hele schooltijd ben je bezig met dat klote eindexamen. *Als ik eenmaal mijn havo heb gehaald komt alles goed*, dat denk je met je domme hoofd. Maar dan ben je geslaagd, dan heb je eindelijk het telefoontje binnen met de felicitaties van je mentor, en dan wordt alles weer net als daarvoor.

Of zelfs nog erger.

Stom.

Fake.

Volgens papa en mama ben ik enorm klagerig de laatste tijd. ‘Jij wil altijd wat anders,’ zeggen ze. En ze hebben gelijk. Nu bijvoorbeeld. Ik wil een andere coupé. Deze stinkt naar zweet en de mensen achter me praten veel te hard. Ze vinden het *gezellig*, met elkaar in de trein, lekker vroeg uit de veren, kopje koffie d’r bij. *Wil jij je broodje nu of straks?* IK WIL GEEN BROODJE. IK WIL EEN ANDERE COUPÉ! Maar ik kan niet naar een andere coupé, want ik heb gereserveerd voor deze stoel, 44b, en ik ga er pas uit in Parijs.

Voor het raam staan Britt en Vinnie. Ik wilde niet uitgezwaaid worden. Na mijn ruzie met mam wilde ik niks meer, alleen maar weg. Maar Britt accepteerde geen nee en ze kreeg Vinnie zo gek om op dit tijdstip mee te gaan. Van mij had het niet hoeven, want dan krijg je dit. Zwaaien, wachten tot de trein vertrekt, glimlachen en weer zwaaien. Zal ik nog even naar het halletje lopen? Ik wijs en kijk vragend, maar Britt schudt nee. Ze tikt op haar horloge en steekt twee vingers op. Nog twee minuten.

Vinnie kijkt naar iets wat ik niet kan zien en maakt een grapje. Britt lacht. Zij weten van niks, mijn kleine broertje en mijn grote zus. Niks weten was beter geweest. Of niet? Britt gaat medicijnen studeren en samenwonen met Mart. Zij is slim, ze heeft gymnasium gedaan en daarvoor moet je inzicht hebben.

Al hoeft dat geen zelfinzicht te zijn.

En Vinnie wil gewoon spelen en voetballen en heel veel pizza’s eten. ‘Neem je een Ferrari voor me mee uit Italië? Of een Lamborghini. Een gele.’

Nog één minuut. Van mij mogen ze gaan. Ik zwaai en mime: *Ga maar*. Als antwoord tilt Britt Vinnie op die handkusjes

begint te geven. Ik steek mijn tong uit. Ineens schokt de trein. Ik sta op en druk mijn gezicht tegen het raam. ‘Dahaag,’ beweegt mijn mond. Vinnie rent mee en blijft zwaaien. Zijn haren wapperen ervan. De trein gaat steeds harder rijden en dan zie ik ze niet meer. Er kruipt een snik in mijn borst. *Dag lieve Vinnie, dag lieve Britt.*

De overkapping van het station maakt plaats voor blauwe lucht met hoge gebouwen. Daarachter ligt de wereld.

Zes minuten-dagboek

Wanneer heb je voor het laatst tegen iemand gelogen?

Hoe ik het vertelde aan mijn familie.

‘Ik wil graag een toast uitbrengen op de geslaagden!’ zei opa met trots in zijn stem. Hij zat aan het hoofd van de prachtig gedekte tafel en keek tevreden om zich heen. ‘Oma en ik zijn on-ge-loof-lijk trots op onze kleindochters Britt en Puck die respectievelijk hun gymnasium- en hun havodiploma hebben gehaald. Britt *cum laude...*’ Er klonk applaus. ‘En Puck terwijl ze wereld verblijdde met haar prachtige zang. Gelukkig gaat zij nog vwo doen...’ Hij knipoogde naar mij. ‘... dat kan ze namelijk best. Laten we drinken op de toekomst!’ Hij hief zijn glas. ‘Op de kleinkinderen!’

‘Proost!’

‘Op Puck en Britt!’

‘Op Puck en Britt!’

Dat kan ze namelijk best.

We zaten met de hele familie, ook nog ooms en tantes en een zootje kleuters aan deze opgedofte tafel. Britt, mijn ‘gymnasiumzusje’, was hees van het vele feesten en hing lui om de hals van Mart. Het klassieke servies en het zilveren bestek, geërfd van de over-overgrootmoeder van opa, lag helder gepoetst op het tafellinnen. We dronken. Dat ik nog zeventien ben maakt niet uit in deze familie. Met wijn kan je niet vroeg genoeg beginnen, zegt opa altijd. Mama deed alsof ze het niet zag, en

pap was zelf al een beetje aangeschoten. Alleen Vinnie dronk aanmaaklimonade met spa. Dan leek het op champagne.

‘Gelukkig blijft jullie Puck nog een tijdje thuis wonen,’ zei oma tegen mama. ‘Anders heb jij wel een heel leeg nest met alleen nog maar je Vinnie-kuiken.’

‘Ik ben geen kuiken!’ riep Vinnie verontwaardigd.

‘Nou...’ zei ik. Mijn hart begon sneller te kloppen. ‘Ik moet jullie wat vertellen...’

‘Kan dat straks?’ vroeg oma. ‘Ik moet naar mijn oven, anders wordt het vlees droog.’

‘Ja hoor, oma, dan vertel ik het straks.’ Ik zuchtte en er daalde een enorme vermoeidheid over me heen. ‘Of niet. Als het vlees maar mals is.’

‘Wat zeg je?’ vroeg oma.

Ze had me echt niet verstaan. Ik eet sinds mijn tiende vegetarisch, maar daar doen opa en oma niet aan.

Ik zag papa kijken. ‘Laten we anders wat zingen,’ zei hij. ‘We hebben al zo lang geen muziek gemaakt, Puck. Ik mis dat.’ Hij stond op en liep naar de vleugel in de voorkamer. ‘Als wij een Mozartje doen, maakt oma het eten af. Zo zijn we allemaal tegelijk klaar.’

‘Ik zing geen Mozart meer.’ Ik flapte het eruit.

‘Wat zeg je nou?’ riep opa. ‘Dat kan niet, hoor. Ik heb me juist zo verheugd op jouw zang.’

Papa begon te spelen.

De blik van opa en het vlotte, dansende intro van *Voi che sapete* dwongen mij tot gehoorzaamheid. Ik volgde papa naar de piano, rechtte mijn schouders, en zette in. Mijn stem vulde de volledige ruimte, hoog en helder, zoals ik geleerd heb. Ik zong en keek toe hoe oma een grote schaal met dampend vlees naar

de tafel droeg. Mama hielp haar. De rest van de familie luisterde beleefd en met neutrale gezichten naar mijn optreden. Zo gaat dat bij ons.

Midden in het lied hield ik op met zingen.

Papa keek op. 'Puck, inzetten.' Hij herhaalde de laatste maten om mij een herkansing te bieden, maar ik schudde mijn hoofd.

'Ik wil jullie wat vertellen.' Ik balde mijn handen tot vuisten. Mijn handpalmen voelden klam.

'Wat? Nu?' Papa stopte met spelen.

'Ja. Nu.'

Opa fronste.

Mama knikte me bemoedigend toe. Zij wist wat ik ging zeggen.

'Ik ga géén vwo doen.'

'Wat zeg je?' Oma hield haar hand bij haar oor.

'Ik ga géén vwo doen. Ik vind havo genoeg. Ik ga naar Italië als nanny, of "au pair" zoals jullie dat zeggen. Ik neem een tussenjaar.'

Zo.

Bom gedropt.

Zes minuten-dagboek

Zo ga ik van vandaag een geweldige dag maken

In Rotterdam stappen er nieuwe mensen in. Dit is een internationale trein dus ze komen met grote koffers die in bagagevakken moeten, maar niet passen. Jassen worden aan haakjes gehangen en vallen weer op de grond. Iedereen propt en dringt en als de trein met een ruk in beweging komt, vallen de mensen als dominostenen over elkaar. Ik onderdruk een glimlach. Gelukkig komt er niemand naast me zitten. Tot Antwerpen ben ik veilig. Het is inmiddels over zevenen. Vanavond kom ik aan in Florence. *Deo volente* zegt opa altijd. *Deo volente* betekent 'als God het wil'. Opa bedoelt dat je niet mag zeggen dat het gaat gebeuren, want je wéét niet zeker of het gaat gebeuren, daarom moet je erbij zeggen dat het alleen gebeurt ALS GOD HET WIL.

Opa en oma begrepen trouwens niet waarom ik niet gewoon ging vliegen. 'Kind, met de trein kost je uren en het is nog duurder ook.' Ze hadden daarbij verwijtend naar mijn ouders gekeken. Mam had haar schouders opgehaald. 'Van ons mag ze vliegen, maar jullie weten hoe Puck is: alles voor een betere wereld.'

Oma had het niet zo goed begrepen. 'Wat heeft dat er nou mee te maken,' had ze gevraagd. 'Wij vliegen altijd.'

'Oma! Doe niet zo dom!' Ik had het eruit geflapt. 'Klimaat, milieu, vliegen, uitstoot. Ik eet ook geen vlees zoals u wel weet...'

‘Nou, zo’n vlucht naar Florence maakt het verschil niet, hoor,’ had opa geantwoord. Hij had er minzaam bij geglimlacht. ‘Het lijkt me vooral bijzonder omslachtig. Maar wat jij wilt, Puck.’ Ik wilde nog meer zeggen, maar hield mijn mond. Van opa kon ik niet winnen.

Om halftien ben ik in Parijs. Dan heb ik veertig minuten om over te stappen. Dat lijkt lang, maar dat is het absoluut niet, want binnen die tijd moet ik naar een heel ander station. Van Paris Nord naar Paris Gare de Lyon. Ik moet dus in de chaos van een enorm station een metro vinden die D heet, en ook nog zorgen dat ik de juiste richting kies, anders kom ik uit in de Franse Bijlmer of zoiets. Natuurlijk heeft mijn lieve moeder een document gemaakt met alle informatie over de reis, van stoelnummer tot perron. We hebben het samen doorgenomen, daarna kregen we ruzie.

‘Waar is papa?’ had ik gevraagd. ‘Dit is mijn laatste weekend bij jullie. Het laatste weekend met het *hele gezin*. Dat vinden jullie toch zo *belangrijk*?’

‘Carel is repeteren in Amsterdam.’

‘O? Vanavond?’

‘Ja. Voor zijn concert.’

‘Met wie?’

‘Met Nanette.’

‘Mam...’ Ik voelde me koud worden. ‘Is dat die alt? Van de Mozartweek?’

Mijn moeder knikte, maar keek me niet aan.

Toen heb ik het gevraagd. ‘*En weet jij dat pap...*’

Ze knikte opnieuw.

‘Dat hij met die Nanette...?’

‘Ja, lieverd. Ik weet alles.’

En toen ontplofte ik.

En nu heb ik geen afscheid genomen.

Uiteindelijk heeft Britt me geholpen met inpakken. Normaal zou mama dat doen, maar ik wilde ABSOLUUT niet dat zij zich nog met mij bemoeide.

Arme Britt. Ik was echt ontzettend vervelend. Ik twijfelde over ieder kledingstuk. Het leek wel of ik alleen maar ‘nee’ kon denken. ‘Niet goed. Stom. Te klein. Te groot. Afschuwelijk.’ Op een gegeven moment had mijn zus er genoeg van. ‘Puck, kappen met dat boze gedoe.’

‘Hoezo? Ik ben niet boos! Maar hoe weet ik nou wat normaal is daar? Misschien draagt niemand zulke jurkjes! Zulke jeans. En die pet is debiel, je ziet mijn flaporen.’

‘Stel je niet aan!’ riep ze terug. ‘Wat kan jou het nou schelen wat ze van jouw broeken of jurkjes vinden. En je was superblij met die pet!’ Ze probeerde door mijn haar te aaien, maar ik dook opzij. ‘Je hebt trouwens helemaal geen flaporen. En als je nu niet ophoudt met zeiken, ga ik weg en zoek je het maar uit.’

Toen bond ik in.

Britt is de allerliefste. Met haar wil ik nooit ruzie.

Mama is vast verdrietig. Zou ze in bed liggen huilen? Mijn arme, bedrogen moeder, verlaten door haar boze dochter. Oma had gelijk, mama had mij veel liever nog een jaar thuisgehouden. De logische volgorde was natuurlijk éérst Britt op kamers, daarna Puck en nog veel later Vinnie. Zo was het bedacht en zo kon mama wennen aan het leven zonder kinderen om zich heen.

Maar ik trek mijn eigen plan, zoals ik altijd doe.

En mama had zich erbij neergelegd, zoals zij altijd doet.

Ze deed of er niks aan de hand was en had zich gestort op mijn reis. Ze had tickets geboekt, verzekeringen afgesloten en een Italiaanse familie geregeld. ‘Het is best normaal in onze kringen om als au pair te gaan werken,’ vertelde ze. ‘Ik heb zelf in Parijs gezeten en er goed Frans door leren spreken.’

Ja, mam.

Via haar contacten vond ze een gezin in Forte dei Marmi. Dat ligt aan zee. Ik ga zorgen voor Pietro van vijf en een baby-meisje van een paar maanden. Ze wonen in een groot huis en schijnen even goed Engels als Italiaans te spreken. Ondertussen oefen ik op mijn taalapp, want ik wil wel Italiaans kunnen praten na deze au pair-stage.

Dat hoort zo in ‘onze kringen’.

Zes minuten-dagboek

Waar maak jij je op dit moment het meest zorgen over?

Britt heeft me een dagboek gegeven om mijn avonturen in op te schrijven. Het is dik en zwaar, maar ik heb het toch meegenomen, anders is het zo lullig voor Britt. Het boek heeft voorgedrukte vragen die zijn bedoeld om de eigenaar, 'degene die haar diepste gevoelens wil toevertrouwen aan het papier,' aan het denken te zetten.

Niet dat ik daar zin in heb. Ik denk liever niks.

Om de tijd te doden pak ik het zes minuten-dagboek uit mijn rugzak. Het is paars en lelijk. *Een boek dat je leven zal veranderen staat er op de voorkant. Bedoeld om je op de lange termijn gelukkiger en tevredener te maken met de allersimpelste middelen.* Wauw. Dit heb ik nodig! Ik lees de eerste vraag:

Waar maak jij je op dit moment het meest zorgen over? *Of ik de trein haal in Parijs.*

Er is nog ruimte vrij in het tekstvak. Waar maak ik me nog méér zorgen over?

Of het aardige mensen zijn. Dat gezin en dat jongetje. Hij is drie jaar jonger dan Vinnie, dus dat moet ik kunnen. TOCH??

In Antwerpen staan we lang stil. Ik kijk naar buiten en zie hoe mensen zich verplaatsen over het perron. Ze eten haastig en

drinken gedachteloos. Een man met een rolkoffer botst tegen een appende mevrouw. Zij kijkt verstoord op. Hij knoeit koffie over zijn jas. Dan lopen ze door. Ze hebben elkaar niet eens aangekeken, volgens mij.

Mijn koffer staat naast me op de stoel. Als een buffer tussen mij en het gangpad. Ik leun er tegenaan en merk dat ik moe ben. Even soezel ik weg, om kort daarna wakker te schrikken omdat de trein met een schok vertrekt. Ik heb maar een paar minuten geslapen. Achter me klinkt geritsel van zilverfolie. Ik ruik pindakaas.

‘Mmm, lekker,’ hoor ik een damesstem zeggen. ‘Fijn dat we sandwiches bij ons hebben. Wil je koffie? Er zit nog een beetje in de thermos.’

Een andere dame humt instemmend. Ik hoor het geluid van vloeistof in een beker. Ik haat die geluiden. Ik haat pindakaas. Ik haat kauwende mensen, smakkende mensen, snuivende, slikkende, hoestende mensen. Om mezelf af te leiden, pak ik het dagboek en blader het door. Bij vraag één blijf ik hangen. Wat ik aan mezelf kan verbeteren? Ik pak mijn pen en schrijf.
ME NIET ZO ERGEREN!!!!!!

Dan sla ik de bladzijde om en lees.

Laten we even teruggaan in de tijd: als je jezelf van tien jaar geleden kon bellen, welk advies zou je jezelf geven?

Wat is dit voor belachelijke vraag. Stel je voor dat je je jongere ik echt kon bellen.

‘Hé hoi, met mij, ik ben je tien jaar oudere zelf. Puck dus. Ik heb dertig seconden om je toe te spreken dus luister goed. Het gaat over je ouders.’

'Wat dan?' zou mijn kleine ik vragen.

'Ze zijn niet zoals ze lijken. En je vader gaat vreemd. Doei!'

Mijn kleine ik zou het niet begrijpen. Maar ze zou zich wel tien keer doodschrikken, want papa is haar held.

Puck en Carel van der Sanden.

Vader en dochter.

Gouden duo.

Ze zeggen dat ik al zong in mijn kinderstoel, hoog, zuiver en keihard. Omdat papa altijd opera draaide, kende ik hele aria's uit mijn hoofd. Een keer had hij me gevraagd om *O mio babbino caro* te zingen bij de piano. Ik weet niet hoe oud ik was. Vijf? Mama viel bijna van haar stoel van schrik, ik galmde het lied in kinder-Italiaans door de kamer alsof het niets was. Inclusief de hoge uithaal met de fermate die ik heel lang liet duren.

Toen hebben ze een zangpedagoge voor me geregeld en werd ik een soort wonderkind. Ik trad overal op en vond het heerlijk. De aandacht, het applaus en de wetenschap dat papa en ik de mensen konden betoveren. Hij met zijn pianospel, ik met mijn stem en mijn schattigheid. Mama werd onze manager, zij regelde alles en reed ons overal naartoe.

Puck en Carel van der Sanden.

Vader en dochter.

Gouden duo.

Tot een halfjaar geleden. Tot ik papa zag staan op het peron. Verstrengeld in de armen van die andere vrouw.

Ik schrik wakker van mijn telefoon. Een appje van mama.

Ben je klaar voor Parijs? Geen vertraging?

De trein is langzamer gaan rijden en ik zie de stad aan me voorbijtrekken. Ik sta op, zeg sorry tegen de buurman die sinds Brussel naast me zit en schuif voor hem langs naar het gangpad. Ik ben een van de eersten, maar dat moet ook, anders red ik de overstap niet. Ik loop naar het halletje en trek mijn koffer uit het rek. Mama krijgt géén appje terug, maar haar reisdocument gebruik ik wel. Ik lees dat ik metrolijn D moet hebben voor Gare de Lyon. Bij aankomst in Parijs loopt u richting de stationshal, in de stationshal aangekomen slaat u linksaf. Ondertussen ziet u de treinsporen aan de linkerhand, en volgt u de bordjes naar de RER lijn D.

Dit moet ik kunnen. Er staat ook dat je minimaal dertig, maar liefst zestig minuten nodig hebt voor deze overstap.

Ik heb er veertig... *Deo volente.*

De trein mindert vaart en ik kijk weer op mijn telefoon. We hebben één minuut vertraging. Langzaam en met veel ge-sis schuiven de treindeuren open. Ik spring naar buiten, sleur mijn koffer achter me aan en loop-ren het perron over. Waar zijn de borden voor de RER D? Ik moet een trap af en beland in een doolhof van gangen en borden. Ligne D en dan SUD of NORD? Ik stop en blader door de papieren. Fuck, fuck, fuck, waarom staat er nergens gewoon Station Lyon? Daar moet ik naartoe! SUD. Ik moet naar sud. Ik loop-ren verder en stop voor de toegangspoortjes. Mensen steken een kaartje in het apparaat waarna ze door mogen. Kaartje. Ik heb het allemaal doorgenomen met mama. Er staat een korte rij voor de

automaat en ik moet me ook nog laten helpen door een meeneer omdat ik de bevestigingsknop niet begrijp. Bezweet dring ik door het poortje.

Dan sta ik op het perron. *Voie* heet dat. Er komt een metro aanrijden maar dat is de B. Ik moet de D hebben. *5 minutes*, staat er op het bord. Als ik er eenmaal in zit is het maar acht minuten, dat weet ik. Ik ga op mijn koffer zitten en voel mijn hart bonken. ‘Komt goed,’ zeg ik tegen mezelf. Komt goed.

Een halfuur later zak ik neer op mijn stoel in de TGV naar Bazel. Gehaald.